

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ ANABİLİM DALI
DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**4-6 YAŞ OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ DİL
BECERİLERİNİN ÖYKÜLEME YOLUYLA
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ayça TOSUN

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Şaziye SEÇKİN YILMAZ**

İSTANBUL-2024

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ ANABİLİM DALI
DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**4-6 YAŞ OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ DİL
BECERİLERİNİN ÖYKÜLEME YOLUYLA
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ayça TOSUN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Şaziye SEÇKİN YILMAZ

İSTANBUL-2024

ÖZET

4-6 YAŞ OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ DİL BECERİLERİNİN ÖYKÜLEME YOLUYLA DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışmada, okul öncesi dönem 4-6 yaş (48-72 ay) arası çocukların öykü anlatım ve öykü tekrar anlatım bağlamında öyküleme performanslarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma grubunu İstanbul ilinde bulunan, anaokuluna devam eden, anadili Türkçe olan ve tanısı olmayan 48-72 ay olmak üzere toplam 24 çocuk oluşturmaktadır. Araştırmada öykü anlatım bağlamında ‘‘Kurt Odasını Temizliyor (Wolf His Cleans Bedroom)’’ ve öykü tekrar anlatım bağlamında ‘‘Kaplan Uykuya Hazırlanıyor (Tiger Goes to Bed)’’resimli kitaplar kullanılmıştır. Bu araştırmada betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada grupların dil becerilerindeki performansları ortak veri toplama araçları kullanılarak değerlendirilmiş, sonrasında ise elde edilen değerlendirme sonuçları karşılaştırılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda grupların öykü becerileri bağlam, cinsiyet ve öykü birimlerine göre makro yapı çerçevesinde incelenmiştir.48-60 ay arası çocukların, 61-72 ay arası çocuklardan makro yapı bağlamında daha düşük puan aldığı ve analiz sonucunda her iki grupta da cinsiyete göre farklılığın olmadığı bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öyküleme, Anlatı becerisi, Öykü tekrar anlatımı, Okul öncesi dönem, Makro yapı

ABSTRACT

ASSESSMENT OF LANGUAGE SKILLS OF 4-6 YEAR OLD PRESCHOOL CHILDREN THROUGH STORYTELLING

This study aims to examine the storytelling performances of preschool children aged 4-6 years (48-72 months) in the context of storytelling and story retelling. The study group consisted of a total of 24 children aged 48-72 months, who were attending kindergarten in Istanbul, whose mother tongue was Turkish and who had no diagnosis. The picture books "Wolf His Cleans Bedroom" in the context of storytelling and "Tiger Goes to Bed" in the context of story retelling were used in the study. In this study, a descriptive research model was used. In this study, the groups' performances in language skills were evaluated using common data collection tools, and then the evaluation results obtained were compared.

As a result of the analysis, the story skills of the groups were analyzed within the framework of macro structure according to context, gender and story units. It was found that children aged between 48-60 months scored lower than children aged between 61-72 months in terms of macrostructure and there was no difference in both groups according to gender as a result of the analysis. The findings obtained from the research are discussed in the light of the literature.

Keywords: Narration, Narrative skills, Story retelling, Preschool period, Macro structure

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitiminin boyunca, değerli deneyim ve bilgilerini benimle paylaşan, tez döneminde akademik ve manevi desteğiyle her zaman yanımda olan, dil ve konuşma terapisi mesleğini sevmemde değerli katkıları olan biricik hocam ve tez danışmanım sayın Doç. Dr. Şaziye SEÇKİN YILMAZ 'a, bölümü tanıyıp sevmemde çok büyük katkısı olan, değerli bilgilerini her zaman içtenlikle paylaşan ve öğrencisi olmaktan gurur duyduğum sayın Prof. Dr. Ahmet KONROT hocama, jürimde olmayı kabul eden sayın Doç. Dr. İbrahim Can Yaşa hocama ve Dr. Öğr. Üyesi Seçil AYDIN ORAL hocama, eğitim hayatım boyunca her türlü desteği sağlayan canım annem Ayşe TOSUN ve babam Cemal TOSUN'a, lisans ve yüksek lisans döneminde desteklerini her daim hissettiğim canım arkadaşlarıma, her daim benim yanımda olan biricik arkadaşım ve meslektaşım Merve EVCİ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

BEYAN FORMU

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu, tarafımdan üretildiğini ve Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna göre yazıldığını beyan ederim

27.06.2024

Ayça TOSUN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
BEYAN FORMU	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
GİRİŞ	1
1.1. Öyküleme.....	1
1.2. Çocuklarda Öyküleme Gelişimi.....	2
1.3. Öyküleme Becerisinin Önemi.....	3
1.4. Öyküleme Becerilerinin Değerlendirilmesi	4
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Türkiye’de Öykülemenin Değerlendirilmesinde Kullanılan Araçlar	6
2.1.1.Strong Anlatı Değerlendirme Yöntemi (Strong narrative assessment procedure- SNAP; Strong 1998)	6
2.1.2. Kurbağa öyküsü (Frog, Where Are You?).....	6
2.1.3. Balon öyküsü	6
2.1.4. Otobüs öyküsü	7
2.1.5. Multilingual assessment instrument for narratives- MAIN	7
2.1.6. The edmonton narrative norms instrument (ENNI).....	7
2.1.7. Öyküleme dil testi (Test of narrative language-TNL) (Gillam ve Pearson, 2004) .	8
2.1.8.Alıcı, ifade edici dil ve hatırlamanın öyküleme ile değerlendirilmesi (Expression, reception and recall of narrative assessment –ERRNI, Bishop, 2004)	8
2.1.9. Resimli kitaplar	8
2.2. Türkçe Konuşan Çocuklarla Yapılan Öyküleme Çalışmaları.....	9

3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	13
3.1. Araştırma Modeli	13
3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı	13
3.3. Çalışma Grubu	13
3.4. Veri Toplama Araçları	14
Öykü tekrar anlatma bağlamında kullanılan öykü	14
3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	14
3.5.1. Öyküleme becerilerinin değerlendirmesi	15
3.5.2. Verilerin analizi	15
4. BULGULAR.....	18
4.1. Grupların Öykülerindeki Bileşenlerin İncelenmesi	18
4.1.1. Grupların öykü bileşenlerinin öykü anlatma bağlamına göre incelenmesi.....	18
4.1.2. Grupların öykü bileşenlerinin öykü tekrar anlatma bağlamına göre incelenmesi	19
4.2. Grup Performanslarının Bağlamlara Göre İncelenmesi.....	20
4.2.1. 48-60 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi.....	20
4.2.2. 61-72 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi.....	22
4.3. Öyküleme Performanslarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması	23
4.3.1. Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü anlatma bağlamında karşılaştırılması	23
4.3.2. Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü tekrar anlatma bağlamında karşılaştırılması	24
5. TARTIŞMA.....	25
KAYNAKLAR	30
EKLER	35

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: Katılımcıların cinsiyet ve yaşa göre dağılımları.....	13
Tablo 2: Öykü tekrar bağlamında kullanılan öykünün puanlama anahtarı.....	17
Tablo 3: Grup puanlarının öykü anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whitney u testi sonuçları	18
Tablo 4: Grup puanlarının öykü tekrar anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whitney- u testi sonuçları	19
Tablo 5: 48 – 60 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi	21
Tablo 6: 61-72 Ay grubunun öykü performansının bağlamlara göre incelenmesi	22
Tablo 7: Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü anlatma bağlamında karşılaştırılmasına ilişkin bulgular.....	23
Tablo 8: Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü tekrar anlatma bağlamında karşılaştırılmasına ilişkin bulgular.....	24

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- DEHB:** Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu
- ENNI:** The Edmonton Narrative Norms Instrument
- ERRNI:** Expression, Reception and Recall of Narrative Assessment
- FSÖZS:** Farklı Sözce Sayısı
- GDB:** Gelişimsel Dil Bozukluğu
- MAIN:** Multilingual Assessment Instrument for Narratives
- OSU:** Ortalama Sözce Uzunluğu
- SNAP :** Strong Narrative Assesment Orocedure
- TGG:** Tipik Gelişim Gösteren
- TNL:** Test of Narrative Language
- TSÖZS:** Toplam Sözcük Sayısı

GİRİŞ

Dil becerileri, bireylerin okuryazarlık, akademik ve sosyal gelişimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Dil becerilerinin değerlendirilmesinde ve desteklenmesinde önemli bir araç alan öyküleme, alan yazında son yıllarda dikkat çeken bir konudur.

1.1. Öyküleme

Öyküleme, anlatıcının aralarında nedensel ilişki olan bir dizi sıralı olayın veya deneyimlerin sözel olarak aktardığı tek taraflı bir monolog olarak tanımlanmaktadır (Peterson, 1990). Öyküleme becerisi önemli bir dil gelişim alanıdır (Boudreau ve Hedberg, 1999) ve okul öncesi dönemde sahip olunan öyküleme becerileri, okul yıllarındaki dil ve okuryazarlık becerilerini yordamaktadır (Schaughency ve ark., 2017; Suggate ve ark., 2018). Bu nedenle öykülemeye dayalı anlatılar klinik ve eğitsel ortamlar için kullanışlı değerlendirme araçlarıdır. Öyküleme becerilerinin değerlendirilmesi çocukların mevcut ve gelecekteki dil becerileri hakkında önemli bilgiler vermektedir. Çocukların anlattıkları öyküler, makro yapı ve mikro yapı olmak üzere iki temel çerçevede incelenmektedir (Bowles ve ark., 2020).

Öykülerin genel düzeni ile ilgili olan makro yapı, çocukların anlatılarındaki nedensel ilişkilerin, olay temsillerinin ve öykü grameri/yapısı olarak isimlendirilen birimlerin anlaşılmasını ve kullanılmasını içerir (Bowles ve ark., 2020). Öyküleri öykü yapan en temel unsur, olaylar arasındaki zamansal ve nedensel bağlantılardır. Öyküdeki olaylar beklenmedik bir sırada sunulursa, nedensel bağlantılar anlaşılması güç bir hal alır (Peterson ve McCabe, 1983; Spencer ve Petersen, 2020). Bu nedenle öykülerin, öykü yapısına göre düzenlenmiş olmaları önemlidir. Makro yapı bilgisi başka bir deyişle öykü yapısı bilgisi çocukların tutarlı ve yaşlarına uygun anlatılar yapmalarını sağlamaktadır (Heilmann ve ark., 2010).

Öykü yapısı modeli öykülerdeki birimler bakımından evrensel bir çerçeve önermektedir. Bu evrensel çerçeve öykülemenin çok geniş bir popülasyonda (örneğin çok dilli çocuklar ve dil bozukluğu olan çocuklar gibi) kullanışlı bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilmesine de olanak sunmaktadır (Altman ve ark., 2016). Çok sayıda araştırmada öykü yapısının incelenmesinde Stein ve Glenn'in (1979) öykü yapısı kullanılmaktadır. Bu yapıya göre öykünün kurulum kısmında öyküde yer alan karakterler

tanıtılmakta, öykünün sosyal, fiziksel ve zamansal özellikleri betimlenmektedir. Kurulumu bölüm/bölmeler takip etmektedir. Bazı öykülerde tek bir bölüm bulunurken bazıları sıralı ve birbiri ile ilişkili birkaç bölümden oluşmaktadır. Bölümlerde genellikle;

- a) karakteri etkileyen bir başlatıcı olay,
- b) karakterin başlatıcı olaya olan içsel tepkisi,
- c) karakterin sorun çözmek veya durumu değiştirmek için yaptığı içsel plan,
- d) karakterin sorunu çözmek için yaptığı girişim,
- e) girişimin neden olduğu sonuç,
- f) karakterin sonuca tepkisi bulunmaktadır.

Trabasso ve ark ise (1989), Stein ve Glenn (1979) ile benzer şekilde öykülerin kurulum ve birbiriyle ilişkili olan başlatıcı problem (öyküyü başlatan olay), amaç (karakter/karakterlerin başlatıcı olaydaki sorunu çözmeye yönelik motivasyonu), girişim (karakter/karakterlerin sorunu çözmek için yaptıkları girişimler) ve sonucu (başarılı veya başarısız bir sonuç) içeren bölüm/bölmelerden oluştuğunu belirtmişlerdir.

Mikro yapı ise öykülerde yer alan dile özgü çeşitli değişkenleri içermekte; öyküde kullanılan dilin yapısı ve karmaşıklığı incelenmektedir. Öykülerde yer alan toplam tam ve anlaşılır sözce sayısı ve toplam sözcük sayısı üretkenliğe, farklı sözcüklerin sayısı sözcük çeşitliliğine, ortalama sözce uzunluğu sözdizimsel gelişim ve dil bilgisel karmaşıklığa, çabalama oranı ise akıcılığa ilişkin bilgi vermektedir (Bowles ve ark., 2020; Ebert ve Scott, 2014; Hao ve ark., 2018).

Öyküler yaygın bir şekilde makro ve mikro yapıya göre analiz edilse de öyküleme becerisi bu yapıların çok daha fazlasından etkilenmektedir. İyi bir öykü anlatıcısı olmak için öykü genel yapısı ve dilsel bileşenlere ek olarak dikkat, bellek, çıkarım yapma, zihin kuramı, yürütücü işlevler, pragmatik bilgi gibi birçok süreci eş zamanlı bir şekilde kullanabilmek gerekmektedir (Petersen, 2011; Spencer ve Petersen, 2020).

1.2. Çocuklarda Öyküleme Gelişimi

Öyküleme henüz iki yaşındaki çocuklarda gelişmeye başlayan ve hem makro hem de mikro yapı bakımından gittikçe karmaşılaşan bir iletişim biçimidir. İki yaşındaki

çocuklar geçmiş olaylar hakkında konuşmaya başlarlar ancak bu ilk anlatılar sıklıkla yetişkinler tarafından yönlendirilir.

3-4 yaşlarında çocuklar bir veya daha fazla olay hakkında konuşabilir ve öykü bileşenlerini kullanmaya başlarlar. Bu yaş grubunun öykülerinde öykünün geçtiği yer, olaylar, problemler ve sonuçlar bulunur. Öykünün tutarlılığında ve olayların sıralamasında düzensizlikler görülür. Anlatılar cümlelerin sıralanması şeklindedir ve sıklıkla “sonra” sözcüğünün kullanımı görülür.

5-7 yaşındaki çocukların anlatıları “kim, nerede, ne zaman” a yani öykünün kurulum bileşenine dair bilgileri içerir. Çocuklar anlatılarında kahramanların duygu ve niyetlerini anlayabildiklerini gösterirler. Öyküler bir amaç etrafında şekillenmeye başlar. Bu dönemde öykülerde olaylar mantıksal bir sıra izler ve öyküde yer alan problemin çözümünü de içerir (Hutson-Nechkash, 2001).

1.3. Öyküleme Becerisinin Önemi

Öyküleme becerisi sözlü ve yazılı dil arasında köprü görevi gören bir beceridir. Çocukların okul öncesi dönemde ve halihazırda sahip oldukları öyküleme becerileri okuryazarlık performansları üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Çok sayıda çalışmada öyküleme ile okuduğunu anlama ve yazılı ifade becerileri arasındaki ilişki ortaya konmuştur (Snow ve ark., 2007; Suggate ve ark., 2018). Aynı zamanda öykülemeye yönelik yapılan müdahalelerin okuryazarlık becerilerine de olumlu yansıdığı bilinmektedir (Spencer ve Petersen, 2018).

Öyküleme yalnızca okuma yazma becerileri için değil sosyal beceri gelişimi, akran ilişkileri, ebeveynlerle iletişim için de önemlidir. Ebeveynler için çocuklarının gün içinde yaşadıklarını anlatmalarını önemlidir. Öğretmenler çocukların okul içi ve okul dışı deneyimlerini anlatmalarını isterler. Akranlar arasındaki paylaşımlar çocukların anlatı becerilerinden etkilenir. Anlatı becerileri gelişmiş olan çocuklar akranları, ebeveynleri ve öğretmenleri tarafından daha çok kabul görür (McCabe ve Marshall, 2006).

Gerek akademik gerek sosyal ve duygusal gelişim üzerindeki etkileri nedeni ile öyküleme becerilerinin değerlendirilmesi, değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak öyküleme becerilerine yönelik müdahalelerin hazırlanması ve uygulanması oldukça önemlidir.

1.4. Öyküleme Becerilerinin Değerlendirilmesi

Öyküleme becerileri çocukların sözcük dağarcığı, dilbilgisi, dinlediğini anlama ve pragmatik dil becerilerinden etkilenir ve çocukların anlattıkları öyküler bu dil becerileri hakkında da bilgi sahibi olmamızı sağlar (Bowles ve ark., 2020). Öykülemenin bu derecede zengin bilgi sunması ve geniş bir yaş aralığındaki çocukların değerlendirilebilmesine olanak sunması alan yazında gittikçe ilgi çekmesine ve araştırmalarda kullanılmasına neden olmuştur (Reese, Sparks ve Suggate, 2012). Yine öyküleme dilsel ve kültürel farklılıkların arttığı ülkemizde ve günümüzde çocukların dil becerilerinin dilden ve kültürden bağımsız bir şekilde değerlendirilebilmesine de olanak sunan bir araçtır. Son yıllarda dünya genelinde eğitim ortamlarında çok dilli ve çok kültürlü çocukların sayısındaki artış dilden ve kültürden bağımsız değerlendirme araçlarının önemini ortaya çıkarmıştır. Çok dilli ve kültürlü çocukların değerlendirilmesinde uluslararası alan yazında öykülemenin kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır.

Çocukların doğumdan itibaren evde ve okul öncesi eğitim kurumlarında öykülere maruz kalması ve öykü anlatma becerisinin okul öncesi dönemden yetişkinliğe kadar yaşam boyu kullanılıyor olması dil değerlendirmesinde öykülemenin ekolojik geçerliğini de artırmaktadır (Channell ve ark., 2018; Ebert ve Scott, 2014).

Öyküleme dilin değerlendirilmesinde ve desteklenmesinde kullanılacak en önemli araçlardan biri olmasına karşın klinik ve eğitsel ortamlarda işlevsel olarak kullanılamamaktadır (Pavelko ve ark., 2016; Washington ve Craig, 2004). Bunun en büyük nedeni çocuklardan alınan öykü örneklerinin dil örneği analizi (mikro yapıya göre) ile değerlendirilmesidir. Bu analizi yapabilmek için öykü örneklerinin yazıya dökülmesi, yazıya dökülen örneklerin klinisyen veya araştırmacı tarafından deşifre edilmesi (sözcük bilgisi, biçimbirim bilgisi, sözdizimi ve anlatı özellikleri gibi değişkenler açısından) gerekmektedir (Küçük Doğaroğlu, 2014). Dolayısı ile dil örneği analizi çok zaman ve çaba gerektiren bir değerlendirme yaklaşımıdır.

Makro yapı analizinde ise öyküleme yoluyla alınan dil örneğinin yapısı ve genel düzeni değerlendirilmektedir (Fichman, Altman, Voloskovich, Armon-Lotem, ve Walters, 2017). Makro yapı değerlendirilmesinde öyküler kurulum ve diğer öykü birimlerini içerip içermeme durumlarına göre değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme öğrencilerin öykü yapısını anlama durumları, planlama yapma becerileri, olaylardan nasıl çıkarımlar

yaptıkları ve yaptıkları çıkarımlar arasında zamansal ve nedensel ilişkileri nasıl ifade ettikleri hakkında bilgi vermektedir (Fichman ve ark., 2017; Trabasso ve Nickels, 1992).

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Türkiye’de Öykülemenin Değerlendirilmesinde Kullanılan Araçlar

Türkçe konuşan çocuklarda öykülemeye dayalı anlatının gelişimine dair bildiklerimiz oldukça sınırlıdır. Yapılan araştırmalarda öykülemenin değerlendirilmesinde yurt dışında kullanılan bazı sıralı resimlerin informal değerlendirme aracı olarak kullanıldığı, öykülemeye dayalı olarak alınan konuşma örneklerinin norma dayalı bir şekilde standardize değerlendirilmesini sağlayacak bir araç olmadığı görülmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda sıklıkla kullanılan araçlar aşağıda sıralanmaktadır:

2.1.1.Strong Anlatı Değerlendirme Yöntemi (Strong narrative assessment procedure- SNAP; Strong 1998)

Snap değerlendirme aracı, çocukların anlatı becerileri üzerine yapılan araştırmalarda sıkça kullanılan Kurbağa hikayelerinden oluşan 4 hikaye kitabı ile hikayelerin sözlü versiyonlarının ses kayıtlarından oluşmaktadır. Mercer Mayer tarafından yapılan bu test, öyküyü öykü kitabına bakıp dinlemekte ve sonrasında öykü kitabı olmadan uygulayıcıya anlatmaktadır. Testin 8-10 yaş arasındaki 39 normal gelişim gösteren ve 39 dil bozukluğu olan çocuklardan oluşan norm çalışması bulunmaktadır (Schneider, P., Dubé, R. V., ve Hayward, D. 2002). SNAP öyküleme aracı ile öyküleme becerileri, sözdizimi, sözce uzunluğu, akıcılık ve öykü gramer yapısı değerlendirilmektedir (Scheiner ve ark., 2005). SNAP, değerlendirme aracı 6-13 yaş arası çocuklar için hedeflense de karşılaştırma verileri sadece 7-10 yaş arası çocuklar için bulunmaktadır (Han, 2018).

2.1.2. Kurbağa öyküsü (Frog, Where Are You?)

Mercer Mayer tarafından yazılan kitap, kurbağası kaybolan ve köpeğiyle onu arayan bir çocuğun hikayesini anlatan 29 sayfalık yazısız resimli kitaptır. 4-9 yaş arasındaki çocukların değerlendirilmesinde kullanılan test, öykü tekrar anlatım ve kitaptaki resimlere bakarak öykü oluşturma bağlamında değerlendirme sağlayan bir araçtır (Mercer Mayer, 1966 ; Balo, 2021).

2.1.3. Balon öyküsü

Balon öyküsü; Karmiloff- Smith (1979) tarafından öykü anlatma becerisini değerlendirmek amacıyla geliştirilen bu test, yazısız resimli bir kitaptır (Akmeşe, 2015). Öykünün resimlerine bakarak öykü oluşturulması istenir ve bu öyküleme aracı sonucunda öyküleme ve dil becerileri değerlendirilir (Küntay, 2002).

2.1.4. Otobüs öyküsü

Otobüs öykü testi; 3-8 yaş arası çocuklarda, 'hikayeyi tekrar anlatma' becerisini değerlendirmek için Renfrew, tarafından geliştirilen test; hikaye kitapçığı, kayıt formu ve klavuzdan oluşmaktadır. Araştırmacı çocuğa hikayeyi anlatır sonrasında çocuğun yeniden anlatmasını ister ve söylenenleri kaydetmek için ses kaydı alınmaktadır. Kayıt formunun transkript bölümüne çocuğun anlattığı hikaye yazılır. Analizden sonra puanlama yapılmaktadır. Bu test çocukların öyküleme becerileri, cümle uzunlukları, dil becerileri ve dil kullanımındaki gramer yapısı hakkında bilgi sağlamaktadır. Otobüs hikayesi çocuklara yöneliktir fakat hikaye ve resimler öykü anlatımına göre tasarlanmamıştır (Hayward ve ark., 2008).

2.1.5. Multilingual assessment instrument for narratives- MAIN

MAIN, anlatıda çok dilliliği değerlendirme aracı 3-10 yaş arası tek dilli ve iki dilli çocuğa uygulanmış Gagarina ve diğerleri (2012) tarafından geliştirilen bu araç, dil kombinasyonları için geliştirilmiştir. Standart hale getirilmiş aşamaları ile değerlendirme, araştırma amaçlı olarak kullanılmaktadır (Balo, 2021). Birçok dile uyarlanmış bir anlatı değerlendirme aracıdır (Maviş ve Tunçer, 2012; Gagarina ve ark., 2012; Gagarina ve ark., 2020).

2.1.6. The edmonton narrative norms instrument (ENNI)

ENNI, Schneider, Dubé ve Hayward tarafından 2005 yılında geliştirilen araçta zürafa ile filin ve tavşan ile köpeğin hikayeleri bulunmaktadır. ENN'nin norm çalışması Kanada'da yaşayan 300 normal gelişim gösteren 77 dil bozukluğu olan toplamda 377 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. 4-9 yaş arası çocukları değerlendiren test, 2 karakterli basit ve 4 karakterli daha kompleks hikayeler olmak üzere 2 gruba ayrılmaktadır. Siyah-beyaz yazısız bu öykü kitabı, hem makro hem de mikro yapı bağlamında öyküleme becerilerini değerlendirmektedir. Kitapta bulunan resimler çocuğa gösterilir sonrasında çocuğun uygulayıcıya öykü oluşturması ve öyküye ilişkin soruları cevaplaması beklenmektedir (Schneider ve ark., 2005; Balo, 2021).

2.1.7. Öyküleme dil testi (Test of narrative language-TNL) (Gillam ve Pearson, 2004)

5-11 yaş arası çocukların hikayeleri anlatıyı dinleme, anlama ve anlatma becerilerini ölçmek için kullanılan norm referanslı değerlendirme aracıdır. Anlatı dili becerilerinin standartlaştırılmış bir ölçümü olarak TNL, “metinsel hafıza, metinsel uyum, metinsel organizasyon ve ortak bir tema etrafında birden fazla cümle kurma becerisini” ele alır (Gillam ve Pearson, 2004, s: 8). Testte resimli ipuçları olmadan anlatım, sıralı resim ipuçlarıyla anlatım ve tek resim ipuçlarıyla anlatım olmak üzere üç anlatım yöntemi kullanılmaktadır. Test, el kitabı, resimli kitap ve kayıt formundan oluşmaktadır. Test sessiz bir ortamda ses kaydına alınarak uygulanmaktadır (Gillam ve Pearson, 2004).

2.1.8. Alıcı, ifade edici dil ve hatırlamanın öyküleme ile değerlendirilmesi (Expression, reception and recall of narrative assessment –ERRNI, Bishop, 2004)

6 yaş ve sonrası için uygulanan bu test, iki bölümden oluşmaktadır. Bu iki bölümün her biri 15 bölümden oluşan sıralı hikayelerden oluşmaktadır. Görsel ipuçları sunularak ve sunulmadan katılımcıdan Plaj Öyküsü (The Beach Story) ya da Balık Öyküsünü (The Fish Story) anlatması istenir. Ardından sorular sorulur ve anlatım kaydedilir. Bu değerlendirme aracı ile öykü anlatma, anlamlandırma ve geri çağırma (hatırlama) değerlendirilir (Bishop, 2004).

2.1.9. Resimli kitaplar

Öyküleme değerlendirilmesinde resimli kitaplara da bakılarak öykü anlatımı istenebilmektedir. Bu değerlendirme yönteminde katılımcının öykü oluşturma ve öyküyü olaylara uygun olarak anlatması analiz edilmektedir (Lorch ve ark., 2004). Yapılan bu çalışmada kullanılan resimli kitaplar Bowles ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilen öyküleme protokolünde kullanılan resimli kitaplar arasından seçilmiştir.

Çalışmada “Kaplan Uykuya Hazırlanıyor (Tiger Goes to Bed)” ve “Kurt Odasını Temizliyor (Wolf Cleans His Bedroom)” isimli kitaplar kullanılmıştır (<http://www.narrativeassessment.com>). Kitapların her ikisi de 16 sayfa ve 23 siyah beyaz resimden oluşmaktadır. Kitaplardaki sıralı olaylar ve nedensellik ilişkileri paraleldir. Kitaplarda anlatılan olaylar farklı yaşantılara sahip çocukların anlayabileceği nitelikte günlük bir durumu temsil etmektedir (Oda temizleme ve uykuya hazırlık gibi).

2.2. Türkçe Konuşan Çocuklarla Yapılan Öyküleme Çalışmaları

Kara (2022), araştırmasında Öyküleme Dili Testinin 60-72 aylık (5 yaş) çocuklar için geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını incelemiştir. Araştırma anaokuluna giden normal gelişim gösteren 240 çocuk üzerinde yürütülmüştür. Çalışma sonunda, Türkçeye uyarlanan Öyküleme Dili Testinin; 5 yaş (60-72 ay) Türk çocukların ifade edici ve alıcı dil becerilerini değerlendirmek için geçerlilik ve güvenilir bir değerlendirme aracı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Selvi (2021), Türkçe konuşan tek dilli Tipik Gelişim Gösteren (TGG) ve Gelişimsel Dil Bozukluğu (GDB) olan çocukların anlatı becerilerini güncel bir değerlendirme aracı olan MAIN'in (Anlatıda Çok Dilliliği Değerlendirme Aracı) Türkçe uyarlaması aracılığıyla çevrimiçi ortamda değerlendirip karşılaştırmaktır. Çalışma 45-89 ay aralığında Türkçe konuşan tek dilli normal gelişim gösteren 96 çocuk ile gelişimsel dil bozukluğu olan 32 çocuk olmak üzere toplam 128 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. MAIN-TR değerlendirme aracı ile 'tekrar anlatım, öykü oluşturma görevleri uzaktan çevrimiçi uygulanmış ve sonuçlar makro yapı doğrultusunda değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, normal gelişim gösteren hem de gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların öykü anlama ve öykü üretme becerileri yaşla birlikte anlamlı olarak arttığı tespit edilmiştir. Her iki grupta da öykü üretme ve öyküyü anlama becerilerinde cinsiyetin anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucuna varılmıştır. Öykü üretim becerilerinde öykü yapısı ve içsel durum bağlamında ve öykü anlama becerilerinde tipik gelişim gösteren çocukların anlamlı düzeyde gelişimsel dil bozukluğu olan çocuklara oranla daha yüksek puan aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çelikli (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, 6-8 yaş arası çocukların öyküleme aracı ile dil becerilerini incelemiştir. ENNI öyküleme testini kullandığı çalışmaya 73-83 ay ve 84-95 ay arası normal işitmeye sahip 100 çocuk katılmıştır. Çalışmada erkek çocuklara kıyasla kız çocukların öyküleme becerilerinin daha iyi olduğu sonucu bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada 84-95 ay aralığındaki çocukların sözel dil bileşik puan ortalamaları 72-83 ay arası çocuklardan daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların A ve B öykü setlerinde yer alan öykülerinden elde edilen OSU (ortalama sözcük sayısı), FSÖZS (farklı sözcük sayısı) ve TSÖZS (toplam sözcük sayısı) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Çocukların alıcı dil becerileri, öykülerde kullandıkları farklı sözcük sayıları ve ifade edici becerileri arttıkça da çocukların oluşturduğu cümlelerin uzunluğunun arttığı da bildirilmiştir.

Kanmaz (2019), okul öncesi dönemdeki çocukların öyküleme yoluyla dil becerileri incelenmiştir. Çalışma, Ege Üniversitesi Hastanesi'ne başvuran, okul öncesi dönemdeki 4-6 yaş grubu normal işitmeye sahip 100 çocuktan oluşmaktadır. ENNI öyküleme aracını kullandığı 48-72 ay arası normal işitmeye sahip çocuklarla yaptığı çalışmada cinsiyete göre erkek çocuklara kıyasla kız çocuklarının öyküleme becerilerinin daha iyi olduğunu belirtmiştir. Yine aynı çalışmada 61-72 ay arasındaki çocukların OSU (ortalama sözcük sayısı), FSÖZS (farklı sözcük sayısı) ve TSÖZS (toplam sözcük sayısı) puanlarının 48-60 yaş arası çocuklarına göre yüksek olduğunu fakat OSU farkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaşla birlikte çocukların daha uzun öyküler oluşturduğu ve 61-72 ay arası çocukların öykülemelerinde FSÖZS ve TSÖZS de gelişimsel anlamlı farklar olduğu görülmüştür.

Akyıldız (2019) tarafından yapılan araştırmada, 4-6 yaşındaki çocuklarda öykülemeye dayalı olarak dil becerileri incelenmiştir. Araştırmaya, 4-5-6 yaş grubundan 5 kız-5 erkek olmak üzere toplam 30 çocuk dahil edilmiştir. Araştırmanın sonucunda çocukların en çok 'isim', en az 'edatları' kullandıkları bulunmuştur. Çalışmada çocukların öykülerinden elde edilen bilgilere göre kız çocuklarının öykü anlatımının erkeklere göre daha başarılı olduğu saptanmıştır.

Öztürk (2016), öğrenme güçlüğü olan çocukların öyküleme yoluyla ölçümlenen yazılı ifadeleri ve yazma kaygıları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Öğrenme güçlüğü tanılı 58 ile normal gelişim gösteren 64 çocuk olmak üzere toplamda 122 öğrenci gerçekleştirdiği çalışmasının sonuçları ele alındığında, alan yazın ile uyumlu sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Öztürk (2016), araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı anlatımlarında öyküleme becerilerinde normal gelişim gösteren yaşlılarına kıyasla geride olduklarını ifade etmektedir.

Koklear implantlı ve normal işiten çocukların dil becerilerini öyküleme yoluyla inceleyen Piştav (2014), 4;0-7;11 yaş arasındaki koklear implantlı ve normal işiten çocukların öykü anlatma becerilerini karşılaştırıldığı çalışmada; koklear implantlı olan çocukların öykü anlatma becerilerinin normal işiten çocuklara göre daha zayıf olduğunu belirtmiştir.

Erdil (2012) Hollanda'da doğmuş, normal gelişim gösteren ve anadili Türkçe olan 5-6 yaş arası iki dilli 20 Türk çocuk ve Türkiye'de yaşayan normal gelişim gösteren 20 çocuk olmak üzere toplam 40 çocuk ile yürüttüğü araştırmasında Mercer Mayer'in (1969)

“Kurbağa Neredesin?” adlı yazısız resimli öykü kitabı kullanılmıştır. 10 erkek-10 kız Türkiye örnekleme, 11 erkek- 9 kız Hollanda örnekleme olmak üzere 20 çocuktan oluşan araştırmada dil örneği bağlamında sohbet ve öykü tekrar anlatımı incelenmiştir. İki dilli çocukların yaş ortalaması 5.9, tek dilli çocukların yaş ortalaması 5.8 olarak belirlenmiş ve her iki grup kronolojik yaşlara göre eşleştirilmiştir. Araştırmanın bulguları, iki dilli çocukların sohbet bağlamında ve öykü tekrar anlatma bağlamlarında ortalama sözcük sayısının (OSU), tek dilli çocukların ortalamalarına göre düşük olduğunu göstermektedir. Sohbet ve öykü tekrar bağlamında tek dilli kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla daha iyi olduğu ve öykü tekrar bağlamında erkeklerin daha çok biçimbirimsel hatalar yaptıkları ifade edilmiştir. İki dilli çocuklarda da öykü tekrar anlatımında kız çocukların daha iyi olduğu ancak sohbet bağlamında cinsiyete göre bir farkın olmadığı bulunmuştur.

Işıtan ve Doğan (2011), 7-9 yaş grubundaki normal gelişim gösteren ve DEHB tanısı olan çocukların öykü anlatma becerilerini değerlendirmek ve karşılaştırmak amacıyla bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışmaya normal gelişim gösteren 30 ve 30 DEHB tanılı çocuk katılmıştır. Araştırmada “Kurbağa Neredesin?” adlı yazısız resimli kitap kullanılarak çocuklardan resimlere bakarak öykü oluşturmaları istenmiştir. Çocukların oluşturdukları öyküler kaydedilmiştir. Sonuç olarak öykünün giriş ve gelişme bölümünde normal gelişim gösteren çocukların genel olarak DEHB’li çocuklara göre daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Öykünün sonuç bölümünde ise tipik gelişim gösteren ve DEHB tanılı çocuklar arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca öyküye yönelik soruları yanıtlama kısmında tipik gelişim gösteren çocuklar ile DEHB tanılı çocuklar arasında fazla farkın olmadığı yalnızca yanıtların detaylandırılmasında farklılıklar olduğu bildirilmiştir.

Özcan (2005), 3-9 yaş arası çocuklar, 13 yaş grubu ve yetişkinlerden oluşan araştırmasında, Mercer Mayer’in “Kurbağa Neredesin?” isimli yazısız öyküleme aracını kullanarak yaşa göre öyküleme becerilerini incelemiştir. Çalışma sonucunda, 3 ve 4 yaşındaki çocukların öykü oluşturamadığı, 5 yaş grubunun öykü üretebildiği ancak öykü birimlerinde eksiklerinin olduğu, 7 yaşındaki çocukların öykü birimlerini ve öykü birimlerini oluşturan öğeleri üretebildikleri belirtilmiştir.

Özetle dil becerileri yalnızca bireylerin istek, duygu ve düşüncelerini aktarmaları için değil okuryazarlık, sosyal etkileşimleri ve sosyal-duygusal iyi oluş halleri için de önemlidir. Özellikle öyküleme becerisi çocukların okuryazarlık becerilerini yordayan bir beceridir. Öyküleme becerilerine yönelik müdahaleler çocukların yalnızca dil becerilerini

değil okuma ve yazma becerilerini de olumlu bir şekilde etkilemektedir. Ancak ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalar belirli araştırmacılar tarafından yürütölen, sınırlı araştırmalar ile sınırlıdır. Bu önem ve gereksinimler doğrultusunda bu çalışmanın amacı anadili Türkçe olan 48-72 çocukların öyküleme becerilerinin makro yapı bileşenleri bakımından incelenmesidir. Bu amaca yönelik olarak araştırma sorularını şunlar oluşturmaktadır:

1. 48-60 ay grubunda yer alan katılımcılar ile 61-72 ay grubunda yer alan katılımcıların anlatılarında bulunan öykü bileşenleri farklılaşmakta mıdır?
 - 1.1. 48-60 ay grubunda yer alan katılımcılar ile 61-72 ay grubunda yer alan katılımcılar anlatılarında bulunan öykü bileşenleri, öykü anlatma bağlamına göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.2. 48-60 ay grubunda yer alan katılımcılar ile 61-72 ay grubunda yer alan katılımcıların anlatılarında bulunan öykü bileşenleri, öykü tekrar anlatma bağlamına göre farklılaşmakta mıdır?
2. Katılımcıların öyküleme performansları anlatı bağlamına göre farklılaşmakta mıdır?
 - 2.1. 48-60 ay grubunda yer alan katılımcıların öykü tekrar anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarındaki performansları farklılaşmakta mıdır?
 - 2.2. 61-72 ay grubunda yer alan katılımcıların öykü tekrar anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarındaki performansları farklılaşmakta mıdır?
3. Katılımcıların öyküleme performansları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
 - 3.1. Katılımcıların öyküleme performansları öykü anlatma bağlamında cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
 - 3.2. Katılımcıların öyküleme performansları öykü tekrar anlatma bağlamında cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada 48-72 aylık olan çocukların öyküleme performanslarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmada betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada grupların dil becerilerindeki performansları ortak veri toplama araçları kullanılarak değerlendirilmiş, sonrasında ise elde edilen değerlendirme sonuçları karşılaştırılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Bu araştırma 2020 yılının Kasım ve Aralık aylarında İstanbul Maltepe ilçesinde bulunan iki farklı özel anaokulunda yürütülmüştür.

3.3. Çalışma Grubu

Çalışma grubunu İstanbul ilinde bulunan ve iki farklı özel anaokuluna devam eden 48-72 aylık grubundaki 12 erkek, 12 kız olmak üzere toplam 24 çocuk oluşturmaktadır. Katılımcıların seçiminde belirleyici olan ölçütler şunlardır:

1. Öğretmen beyanına göre) normal zekâ seviyesine sahip olma, herhangi bir yetersizliğinin olmaması (görme, işitme, nörolojik bir sorun vb).
2. Anadilinin Türkçe olması ve evinde Türkçe dışında başka bir dil konuşulmaması.

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve yaşa göre dağılımları Tablo 1’ de gösterilmektedir.

Tablo 1: Katılımcıların cinsiyet ve yaşa göre dağılımları

Yaş	Cinsiyet	n
48-60 ay	Kız	6
	Erkek	8
61-72 ay	Kız	6
	Erkek	4
Toplam		24

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada katılımcıların öyküleme becerilerinin öykü anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarında değerlendirilmesi amacıyla iki resimli kitap ve bu kitaplara ilişkin iki öykü kullanılmıştır.

Resimli kitaplar

Çalışmada kullanılan resimli kitaplar Bowles ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilen öyküleme protokolünde kullanılan resimli kitaplar arasından seçilmiştir. . Çocukların bu kitaplar dil-konuşma terapistleri, eğitimciler ve araştırmacılar tarafından çevrimiçi ve ücretsiz olarak kullanılabilir (http://www.narrativeassessment.com). Çalışmada “Kaplan Uykuya Hazırlanıyor (Tiger Goes to Bed)” ve “Kurt Odasını Temizliyor (Wolf Cleans His Bedroom)” isimli kitaplar kullanılmıştır. Sırasıyla 16 ve 23 sayfadan oluşan kitaplar, siyah beyaz resimlerden oluşmaktadır. Kitaplarda anlatılan olaylar farklı yaşantıları olan çocukların anlayabilecekleri nitelikte günlük yaşantıyı temsil etmektedir (Oda temizlemek ve uykuya hazırlanmak gibi). İki kitapta da öykünün geçtiği yer ve zaman belirgindir. “Kaplan Uykuya Hazırlanıyor” kitabında tek, “Kurt Odasını Temizliyor” isimli kitapta ise iki kahraman bulunmaktadır. Her iki öykü kitabı da öykü yapısına uygun şekilde geliştirilmiştir.

Öykü tekrar anlatma bağlamında kullanılan öykü

Çalışmada tekrar anlatma bağlamında kullanılan ‘Kurt Odasını Temizliyor’ resimli kitabına ait öykü, Seçkin Yılmaz (2021) tarafından orijinalinden Türkçe’ ye çevrilmiştir. Öykünün Türkçe versiyonu toplam 252 sözcük ve 44 cümleden oluşmaktadır.

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın verileri devam ettikleri okullarda, dikkat dağıtıcı unsurların kaldırıldığı, iki sandalye ve bir masanın bulunduğu sessiz bir odada bireysel olarak toplanmıştır. Araştırmacı ve çocuk karşılıklı oturmuşlar ve çalışma öncesinde çocuklarla kısa süreli sohbet edilmiş ve çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Bu sayede katılımcıların ortama ve araştırmacıya alışmaları sağlanmıştır. Çalışmada önce öykü anlatma ardından

öykü tekrar anlatma bağlamında öyküleme verileri toplanmış ve çocukların ses kayıtları alınmıştır. Alınan ses kayıtları araştırmacı tarafından daha sonra makro yapı unsurları/öykü bileşenlerine göre analiz edilmiştir.

3.5.1. Öyküleme becerilerinin değerlendirilmesi

Araştırmacı resimli kitabı katılımcıya göstermiş ve “Şimdi seninle bu kitabı inceleyeceğiz. Bu kitap yazısız özel bir kitap, beraber sayfalarını inceleyelim. Sonra sen bana bu kitaba tekrar bakarak, kitap hakkında anlatabildiğin kadar uzun bir öykü anlatacaksın.” demiştir. Daha sonra araştırmacı tek tek bütün sayfaları katılımcıya göstermiştir. Her sayfa 6-7 saniye incelendikten sonra diğer sayfalara geçilmiştir. Sayfalar incelendikten sonra araştırmacı kitabı çocuğa vermiştir ve “Şimdi kitabın sayfalarına tekrar bakarak, istediğin gibi bir öykü anlatmanı istiyorum.” demiştir. Çocuk öyküyü anlatırken ses kaydı alınmıştır. Katılımcı kitabın sonuna gelip son cümlesini söyledikten sonra “Eklemek istediğin bir şey var mı?” diye sorulmuştur. Öykü anlatma bağlamında değerlendirme yapıldıktan sonra katılımcıyla sohbet edilmiş ve sonrasında öyküyü tekrar anlatma bağlamında değerlendirmeye geçilmiştir.

Öykü tekrar anlatma bağlamında, yine aynı koşullar sağlanmış ve çocuğa “Şimdi sana yine az önceki gibi bir kitap göstereceğim. Kitabı gösterirken bir öykü anlatacağım. Beni dikkatli bir şekilde dinlemeni istiyorum. Sonra bu kitabı sana vereceğim ve benim anlattığım gibi bana tekrar bir öykü anlatmanı isteyeceğim.” demiştir. Araştırmacı öyküyü anlatırken ses tonuna ve vurgularına dikkat etmiştir. Daha sonrasında “Sıra sende.” diyerek kitabı çocuğa vermiştir. Çocuk öyküyü anlatırken ses kaydı alınmış ve anlattığı öyküye yönelik herhangi bir ipucu verilmemiştir. Katılımcı kitabın sonuna gelip son cümlesini söyledikten sonra “Eklemek istediğin bir şey var mı?” diye sorulmuştur. Sonrasında araştırmacı, çalışmaya katıldığı için çocuğa teşekkür ederek değerlendirmeyi sonlandırmıştır.

3.5.2. Verilerin analizi

Veri toplama sürecinden sonra araştırmacı ses kayıtlarını dinleyerek öyküleri bilgisayar ortamında yazıya dökmüştür. Dil bozuklukları alanında çalışan başka bir uzman ses kayıtlarını dinleyerek yazılı belgelerle karşılaştırmıştır. Makro yapı analizinde

kodlama güvenilirliğinin sağlanması için her bir öykünün puanlama anahtarları oluşturulmuştur. Puanlama anahtarının oluşturulmasında orijinal çalışmada kullanılan kodlamaya bağlı kalınmıştır. Puanlama anahtarlarında kurulum, genel başlatıcı olay, öyküyü oluşturan her bir bölüm için üçer tane başlatıcı olay-amaç-girişim-sonuç, genel sonuç ve tepki bulunmaktadır. Her bir öykü birimi "1" puan ile puanlanmakta ve katılımcıların alabilecekleri toplam puan 0-17 arasında değişmektedir. Tablo 2'de öykü tekrar anlatma bağlamında kullanılan "Kurt Odasını Temizliyor" öyküsünün makro yapı analizinde kullanılan puanlama anahtarındaki birimler gösterilmektedir. Katılımcıların %30'unun (7 çocuk) öyküleme puanları hem öykü anlatma hem de öykü tekrar anlatma bağlamlarında bağımsız bir ikinci puanlayıcı tarafından tekrar puanlanmış ve puanlayıcılar arası güvenilirlik yüzdesi hesaplanmıştır. Hesaplama parametrik olmayan istatistiksel tekniklerden Kendall'ın Uyuşum Katsayısı (W) kullanılmıştır. Puanlayıcılar arası güvenilirliğin öykü anlatma bağlamı için .98, $p = .00$, öykü tekrar anlatma bağlamı için .99, $p = .00$ olduğu belirlenmiştir.

Verilerin istatistiksel analizinde ise SPSS 25 kullanılmıştır. Öncelikli olarak verilerin betimsel analizi yapılmış, veriler normal dağılım göstermediğinden grup performanslarını karşılaştırmak için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Gruplar arasında öykü anlatma ve yeniden anlatma bağlamlarındaki performans farklılıklarını incelemek için Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır.

Tablo 2: Öykü tekrar bağlamında kullanılan öykünün puanlama anahtarı

Öykü Bölümü	Tanım	Örnek İfadeler
Kurulum	Öyküdeki yer (1 puan) ve öykünün zamanı (1 puan) ile ilgili bilgi verme.	Pis/dağınık oda, soğuk bir sabah, kurt ve annesi varmış vb.
Genel Başlatıcı Olay	Öyküdeki genel amacı ifade etme. (1 puan)	Kurt odasını toplayıp temizleye karar verdi.
Başlatıcı Olay 1	Öykünün birinci bölümündeki problemi ifade etme. (1 puan)	Kurt kirli çamaşır yığınınını fark etti, onları toplamak istedi.
Amaç 1	Öykünün birinci bölümündeki probleme yönelik amacı ifade etme. (1 puan)	Ama toplaması gereken çok fazla çamaşır vardı, hepsinin kucağına sığması imkânsızdı.
Girişim 1	Öykünün birinci bölümündeki problemin çözümüne yönelik yapılanları ifade etme. (1 puan)	Alışveriş arabasını getirdi.
Sonuç 1	Öykünün birinci bölümündeki girişimin sonucunu ifade etme. (1 puan)	Çamaşırları alışveriş arabası ile çamaşır sepetine taşıdı/boşalttı.
Başlatıcı Olay 2	Öykünün ikinci bölümündeki problemi ifade etme. (1 puan)	Tavandaki örümcek ağını gördü/fark etti.
Amaç 2	Öykünün ikinci bölümündeki probleme yönelik amacı ifade etme. (1 puan)	Örümcek ağını temizlemek istedi ama ona yetişemedi.
Girişim 2	Öykünün ikinci bölümündeki problemin çözümüne yönelik yapılanları ifade etme. (1 puan)	Uzun saplı fırçayı getirdi.
Sonuç 2	Öykünün ikinci bölümündeki girişimin sonucunu ifade etme. (1 puan)	Örümcek ağını almak için fırçayı kullandı ve ağı aldı.
Başlatıcı Olay 3	Öykünün üçüncü bölümündeki problemi ifade etme. (1 puan)	Oyuncakların her yere saçıldığını gördü.
Amaç 3	Öykünün üçüncü bölümündeki probleme yönelik amacı ifade etme. (1 puan)	Oyuncak kutusu ağzına kadar doluydu. Oyuncakları bir yere koymalı idi.
Girişim 3	Öykünün üçüncü bölümündeki problemin çözümüne yönelik yapılanları ifade etme. (1 puan)	Boş kutuları getirdi.
Sonuç 3	Öykünün üçüncü bölümündeki girişimin sonucunu ifade etme. (1 puan)	Oyuncakları kutuya doldurdu.
Genel Sonuç	Öykünün nasıl sonlandığını ifade etme. (1 puan)	Şimdi odası tertemiz olmuştu.
Tepki	Öykünün sonucuna karakterlerin verdiği tepkileri ifade etme. (1 puan)	Annesi odasını temizlediği için kurda teşekkür etti. Anne kurt ve küçük kurt çok mutlu oldular. Birbirlerine sarıldılar.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, araştırma sorularına göre sıralanmış başlıklar halinde sunulmaktadır.

4.1. Grupların Öykülerindeki Bileşenlerin İncelenmesi

Grupların öyküleri değerlendirme bağlamına göre iki farklı başlıkta incelenmiştir.

4.1.1. Grupların öykü bileşenlerinin öykü anlatma bağlamına göre incelenmesi

Grupların öykü anlatma bağlamında anlattıkları öykülerdeki makro yapı unsurlarının ve toplam puanın karşılaştırılmasına ilişkin betimsel istatistikler ve Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3: Grup puanlarının öykü anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whithney u testi sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Ort.	Min.	Maks.	SS	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
<i>Kurulum</i>	48-60 Ay	14	,78	,00	2,00	,80	12,14	170,00	65,00	-,31	,80
	61-72 Ay	10	,90	,00	2,00	,87	13,00	130,00			
<i>Genel Başlatıcı Olay</i>	48-60 Ay	14	,71	,00	1,00	,46	11,07	155,00	50,00	-	,25
	61-72 Ay	10	1,00	1,00	1,00	,000	14,50	145,00		1,81	
<i>Alt Başlatıcı Olaylar</i>	48-60 Ay	14	,71	,00	3,00	,63	11,14	156,00	51,00	-	,29
	61-72 Ay	10	1,20	,00	3,00	1,03	14,40	144,00		1,18	
<i>Alt Amaçlar</i>	48-60 Ay	14	,35	,00	2,00	1,20	10,07	141,00	36,00	-	,49
	61-72 Ay	10	1,20	,00	3,00	1,17	15,90	159,00		2,20	
<i>Alt Girişimler</i>	48-60 Ay	14	,92	,00	3,00	,99	10,82	151,50	46,50	-	,17
	61-72 Ay	10	1,60	,00	3,00	1,13	14,85	148,50		1,44	
<i>Alt Sonuçlar</i>	48-60 Ay	14	2,64	1,00	3,00	,63	11,54	161,50	56,50	-	,43
	61-72 Ay	10	2,90	2,00	3,00	,31	13,85	138,50		1,11	

Tablo 3: Grup puanlarının öykü anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whitney u testi sonuçları (devam)

<i>Genel Sonuç</i>	48-60	14	,92	,00	1,00	,26	12,14	170,00	65,00	-,84	,80
	Ay										
	61-72	10	1,00	1,00	1,00	,00	13,00	130,00			
	Ay										
<i>Tepki</i>	48-60	14	,00	,00	,00	,00	12,50	175,00	70,00	,00	1,00
	Ay										
	61-72	10	,00	,00	,00	,00	12,50	125,00			
	Ay										
<i>Toplam Makro Yapı Puanı</i>	48-60	14	7,07	3,00	14,00	3,07	9,68	135,50	30,50	-	,02*
	Ay									2,32	
	61-72	10	9,80	6,00	15,00	2,78	16,45	164,50			
	Ay										

$p < ,05$

Tablo 3 incelendiğinde öykü anlatma bağlamında bütün makro yapı unsurlarında 61-72 ay grubunun daha yüksek ortalama ve sıra ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Ancak yalnızca toplam makro yapı ($Z = -2,32$ $p < ,05$) puanındaki grup farklılıkları istatistiksel olarak anlamlıdır.

4.1.2. Grupların öykü bileşenlerinin öykü tekrar anlatma bağlamına göre incelenmesi

Grupların öykü tekrar anlatma bağlamında anlattıkları öykülerdeki makro yapı unsurlarının ve toplam puanın karşılaştırılmasına ilişkin betimsel istatistikler ve Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4: Grup puanlarının öykü tekrar anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whitney- u testi sonuçları

Değişkenler	Grup	n	Ort.	Min.	Maks.	SS	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
<i>Kurulum</i>	48-60	14	1,42	,00	3,00	1,08	10,71	150,00	45,00	-	,15
	Ay									1,52	
	61-72	10	2,10	,00	3,00	1,10	15,00	150,00			
	Ay										
<i>Genel Başlatıcı Olay</i>	48-60	14	,21	,00	1,00	,42	12,57	176,00	69,00	-,08	,97
	Ay										
	61-72	10	,20	,00	1,00	,42	12,40	124,00			
	Ay										
<i>Alt Başlatıcı Olaylar</i>	48-60	14	2,00	,00	3,00	1,10	11,43	160,00	55,00	-,95	,40
	Ay										
	61-72	10	2,40	,00	3,00	,96	14,00	140,00			
	Ay										

Tablo 4: Grup puanlarının öykü tekrar anlatma bağlamına göre incelenmesine yönelik mann whitney- u testi sonuçları (devam)

<i>Alt Amaçlar</i>	48-60	14	1,92	,00	3,00	,91	11,04	154,50	49,50	-	,23
	Ay										1,33
	61-72	10	2,40	1,00	3,00	,69	14,55	145,50			
	Ay										
<i>Alt Girişimler</i>	48-60	14	1,21	,00	3,00	,80	10,25	143,50	38,50	-	,06
	Ay										1,94
	61-72	10	2,00	,00	3,00	1,05	15,45	156,50			
	Ay										
<i>Alt Sonuçlar</i>	48-60	14	1,57	,00	3,00	1,01	10,39	145,50	40,50	-	,08
	Ay										1,81
	61-72	10	2,30	1,00	3,00	,67	15,45	154,50			
	Ay										
<i>Genel Sonuç</i>	48-60	14	,28	,00	1,00	,46	9,93	139,00	34,00	-	,03*
	Ay										2,43
	61-72	10	,80	,00	1,00	,42	16,10	161,00			
	Ay										
<i>Tepki</i>	48-60	14	,57	,00	1,00	,51	12,36	173,00	68,00	-,13	,93
	Ay										
	61-72	10	,60	,00	1,00	,51	12,70	127,00			
	Ay										
<i>Toplam Makro Yapı Puanı</i>	48-60	14	9,21	,00	16,00	3,80	9,43	132,00	27,00	-	,01*
	Ay										2,52
	61-72	10	12,80	2,00	17,00	4,26	16,80	168,00			
	Ay										

$p < ,05$

Tablo 4 incelendiğinde öykü tekrar anlatma bağlamında, genel başlatıcı olay dışındaki bütün makro yapı unsurlarında 61-72 ay grubunun daha yüksek ortalama ve sıra ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Ancak yalnızca genel sonuç ($Z = -2,43$; $p < ,05$) ve toplam makro yapı ($Z = -2,52$ $p < ,05$) puanındaki grup farklılıkları istatistiksel olarak anlamlıdır.

4.2. Grup Performanslarının Bağlamlara Göre İncelenmesi

4.2.1. 48-60 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi

48-60 ay grubunun öykü anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarında anlattıkları öykülerdeki makro yapı unsurlarının karşılaştırılmasına ilişkin betimsel istatistikler ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: 48 – 60 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi

Değişkenler	Bağlam	Ort.	SS	Sıra	Sıra	z	p
				Ort.	Top.		
Kurulum	Anlatma	,78	,80	3,50	7,00	-1,89	,56
	T. Anlatma	1,42	1,08	5,43	38,00		
BuGenel Başlatıcı Olay	Anlatma	,71	,46	4,00	28,00	-2,64	,00*
	T. Anlatma	,21	,42	,00	,00		
Alt Başlatıcı Olaylar	Anlatma	,71	,99	4,00	4,00	-2,81	,00*
	T. Anlatma	2,00	1,10	6,73	74,00		
Alt Amaçlar	Anlatma	,35	,63	,00	,00	-3,02	,00*
	T. Anlatma	1,92	,91	6,00	66,00		
Alt Girişimler	Anlatma	,92	1,20	9,17	27,50	-,94	,34
	T. Anlatma	1,21	,80	5,61	50,5		
Alt Sonuçlar	Anlatma	,92	,26	4,00	8,00	-2,07	,03*
	T. Anlatma	1,57	1,01	5,88	47,00		
Genel Sonuç	Anlatma	,92	,26	6,00	60,00	-2,71	,00*
	T. Anlatma	,28	,46	6,00	6,00		
Tepki	Anlatma	,00	,00	,00	,00	-2,82	,00*
	T. Anlatma	,57	,51	4,50	36,00		
Toplam Makro Yapı Puanı	Anlatma	7,07	3,07	6,50	13,00	-1,79	,07
	T. Anlatma	9,21	3,80	5,89	53,00		

$p < ,05$

Tablo 5'e göre 48-60 aylık katılımcılar alt başlatıcı olay ($Z = -2,64$; $p < ,05$), alt amaçlar ($Z = -3,02$; $p < ,05$), alt sonuç ($Z = -2,07$; $p < ,05$), tepki ($Z = -2,82$; $p < ,05$) puanında öykü tekrar anlatma bağlamında daha yüksek performans gösterirken; genel başlatıcı olay ($Z = -2,64$; $p < ,05$) ve genel sonuç ($Z = -2,71$; $p < ,05$) bileşenlerinde öykü anlatma bağlamında daha yüksek performans göstermişlerdir. Grup performansları kurulum, alt girişimler ve toplam makro yapı puanında ise bağlama göre farklılaşmamıştır.

4.2.2. 61-72 Ay grubunun öyküleme performansının bağlamlara göre incelenmesi

61-72 ay grubunun öykü anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarında anlattıkları öykülerdeki makro yapı unsurlarının karşılaştırılmasına ilişkin betimsel istatistikler ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçları Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6: 61-72 Ay grubunun öykü performansının bağlamlara göre incelenmesi

Değişkenler	Bağlam	Ort.	SS	Sıra Ort.	Sıra Top.	z	p
Kurulum	Anlatma	,90	,87	3,50	3,50	-	,02*
	T. Anlatma	2,10	1,10	5,19	41,50	2,32	
Genel Başlatıcı Olay	Anlatma	1,00	,00	4,50	36,00	-	,00*
	T. Anlatma	,20	,42	,00	,00	2,82	
Alt Başlatıcı Olaylar	Anlatma	1,20	1,13	,00	,00	-	,02*
	T. Anlatma	2,40	,96	3,50	21,00	2,26	
Alt Amaçlar	Anlatma	1,20	1,03	2,50	2,50	-	,02*
	T. Anlatma	2,40	,69	4,79	33,50	2,20	
Alt Girişimler	Anlatma	1,60	1,17	3,00	6,00	-,97	,33
	T. Anlatma	2,00	1,05	3,75	15,00		
Alt Sonuçlar	Anlatma	,90	,31	,00	,00	-	,00*
	T. Anlatma	2,30	,67	5,00	45,00	2,72	
Genel Sonuç	Anlatma	1,00	,00	1,50	3,00	-	,15
	T. Anlatma	,80	,42	,00	,00	1,41	
Tepki	Anlatma	,00	,00	,00	,00	-	,01*
	T. Anlatma	,60	,51	3,50	21,00	2,44	
Toplam Makro Yapı Puanı	Anlatma	9,80	2,78	3,75	7,50	-	,04*
	T. Anlatma	12,80	4,26	5,94	47,50	2,04	

$p < ,05$

Tablo 6’ya göre 61-72 aylık katılımcılar kurulum ($Z = -2,32$; $p < ,05$), alt başlatıcı olay ($Z = -2,26$; $p < ,05$), alt amaçlar ($Z = -2,20$; $p < ,05$), alt sonuçlar ($Z = -2,72$; $p < ,05$), tepki ($Z = -2,44$; $p < ,05$) ve toplam makro yapı ($Z = -2,04$; $p < ,05$), puanlarında öykü tekrar anlatma bağlamında daha yüksek performans gösterirken; genel başlatıcı olay ($Z = -2,82$; $p < ,05$) bileşeninde öykü anlatma bağlamında daha yüksek performans göstermişlerdir. Grup performansları alt girişimler ve genel sonuç puanlarında ise bağlama göre farklılaşmamıştır.

4.3. Öyküleme Performanslarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

4.3.1. Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü anlatma bağlamında karşılaştırılması

Tablo 7: Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü anlatma bağlamında karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Değişkenler	Grup	n	Ort.	Min.	Maks.	SS	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
<i>Kurulum</i>	Kız	12	,83	,00	,20	,83	12,50	150,00	72,00	,00	1,00
	Erkek	12	,83	,00	,20	,83	12,50	150,00			
<i>Genel</i>	Kız	12	,91	,00	,10	,28	11,50	138,00	60,00	-	,28
<i>Başlatıcı Olay</i>	Erkek	12	,75	,00	,10	,45	13,50	162,00			
<i>Alt Başlatıcı Olaylar</i>	Kız	12	,91	,00	,30	1,24	13,08	157,00	65,00	-,43	,66
	Erkek	12	,91	,00	,30	,90	11,92	143,00			
<i>Alt Amaçlar</i>	Kız	12	,75	,00	,30	1,05	12,58	151,00	71,00	-,06	,94
	Erkek	12	,66	,00	,20	,60	12,42	149,00			
<i>Alt Girişimler</i>	Kız	12	1,33	,00	,30	1,37	12,13	145,50	67,50	-,27	,78
	Erkek	12	1,08	,00	,30	1,08	12,88	154,50			
<i>Alt Sonuçlar</i>	Kız	12	2,83	2,00	3,00	,38	11,92	143,00	65,00	-,57	,56
	Erkek	12	2,66	1,00	3,00	,65	13,08	157,00			
<i>Genel Sonuç</i>	Kız	12	1,00	1,00	1,00	,00	12,00	144,00	66,00	-	,31
	Erkek	12	,91	,00	1,00	,28	13,00	156,00			
<i>Tepki</i>	Kız	12	,00	,00	,00	,00	12,50	150,00	72,00	,00	1,00
	Erkek	12	,00	,00	,00	,00	12,50	150,00			
<i>Toplam</i>	Kız	12	8,58	3,00	15,00	3,72	12,04	144,50	66,50	-,32	,75
<i>Makro Yapı Puanı</i>	Erkek	12	7,83	4,00	14,00	2,69	12,96	155,50			

$p < ,05$

Tablo 7’de görüldüğü gibi grupların öykü anlatma performansları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır.

4.3.2. Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü tekrar anlatma bağlamında karşılaştırılması

Tablo 8: Öyküleme performanslarının cinsiyete göre öykü tekrar anlatma bağlamında karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Değişkenler	Grup	n	Ort.	Min.	Maks.	SS	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
<i>Kurulum</i>	Kız	12	1,91	,00	,30	,90	11,50	138,00	60,00	-,72	.47
	Erkek	12	1,50	,00	,30	1,31	13,50	162,00			
<i>Genel</i>	Kız	12	,33	,00	,10	,49	11,00	132,00	54,00	-	.14
	Erkek	12	,08	,00	1,00	,28	14,00	168,00		1,47	
<i>Olay</i>											
<i>Alt</i>	Kız	12	2,33	,00	3,00	,98	11,42	137,00	59,00	-,81	.41
	Erkek	12	2,00	,00	3,00	1,12	13,58	163,00			
<i>Olaylar</i>											
<i>Alt Amaçlar</i>	Kız	12	2,25	,00	3,00	,86	11,33	136,00	58,00	-,81	.41
	Erkek	12	2,00	,00	3,00	,85	13,67	164,00			
<i>Alt</i>	Kız	12	1,58	,00	3,00	,90	12,13	145,50	67,50	-,27	.79
	Erkek	12	1,50	,00	3,00	1,08	12,88	154,50			
<i>Girişimler</i>											
<i>Alt</i>	Kız	12	1,91	,00	3,00	1,08	11,88	142,50	64,50	-,45	.65
	Erkek	12	1,83	1,00	3,00	,83	13,13	157,50			
<i>Sonuçlar</i>											
<i>Genel</i>	Kız	12	,58	,00	1,00	,51	11,50	138,00	60,00	-,79	.42
	Erkek	12	,41	,00	1,00	,51	13,50	162,00			
<i>Sonuç</i>											
<i>Tepki</i>	Kız	12	,66	,00	1,00	,49	11,50	138,00	60,00	-,81	.51
	Erkek	12	,50	,00	1,00	,52	13,50	162,00			
<i>Toplam</i>											
<i>Makro Yapı</i>	Kız	12	11,58	,00	17,00	4,71	10,50	126,00	48,000	-	.16
	Erkek	12	9,83	2,00	16,00	3,85	14,50	174,00		1,39	
<i>Puanı</i>											

$p < ,05$

Tablo 8’de görüldüğü gibi grupların öykü tekrar anlatma performansları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı anadili Türkçe olan 48-72 çocukların öyküleme becerilerinin makro yapı bileşenleri bakımından yaşa, öykü anlatma bağlamına ve cinsiyete göre incelenmesidir. Verilerin toplanmasında ‘Kurt Odasını Temizliyor’ (Wolf Cleans His Bedroom) ve ‘Kaplan Uykuya Hazırlanıyor’ (Tiger Goes to Bed) isimli yazısız, resimli kitaplar kullanılmıştır.

Çalışmada ‘Kaplan Uykuya Hazırlanıyor’ resimli kitap ile 48-60 ay ve 61-72 aylık çocukların anlatıtlarındaki öykü bileşenleri öykü anlatma bağlamına göre incelendiğinde, 61-72 ay çocukların 48-60 ay arası çocuklardan daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde öykü tekrar anlatma bağlamında kullanılan ‘Kurt Odasını Temizliyor’ (Wolf Cleans His Bedroom) öyküsünde de 61-72 ay arası çocukların 48-60 ay arası çocuklardan daha yüksek puan aldığı görülmüştür.

Öyküler farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir ve en sık kullanılan yöntemler öykü anlatım (oluşturma) ve öykü tekrardır. Öykü anlatım, kişinin bir resim ya da deneyimiyle ilgili anlattığı görevi içermektedir (Hudson ve Shapiro, 1991). Öykü tekrarı, dinlediği öyküyü yeniden kendi aklında kalanlarla ifade ederek anlatmasıdır. Öykü tekrarı, çocukların sadece aklında nelerin kaldığı değil aynı zamanda dinlediğini ne kadar anladığını da ifade etmektedir (Boudreau, 2008). Yetişkinler tarafından okunan hikayelerin tekrar çocuklara anlattırılması, anlamayı ve sözcük dağarcığını destekleyen bir yöntemdir (Gambrell ve Dromsky, 2000).

Mages (2008), öykü oluşturma becerisinin okur-yazarlıkta bir köprü görevini üstlendiğini, Davies (2007) ise dinleme ve konuşma becerisini geliştirerek hayal gücünü arttıran bir unsur olduğunu ifade etmektedir (Akyıldız, 2019). Erken çocukluk döneminde hem makro hem de mikro yapı çerçevesinde çocukların hikaye anlatımlarında gelişmeler görülür ve çocuklar 5 yaş gibi hikayelerinde temel öykü yapılarına yer vermeye başlar (Trabasso, Stein ve Johnson, 1981). Maviş, Tunçer ve Gagarina’ya göre (2016) alanyazında yapılmış birçok çalışma (Heilmann, Miller ve Nockerts, 2010; Muñoz, Gillam, Peña ve Gulley-Faehnle, 2003; Ukrainetz ve ark., 2005) öykülerde makro yapısında gelişimsel bir ilerlemenin olduğunu göstermektedir (Balo, 2022).

Gagarina ve ark., (2012) göre anlatı becerilerini değerlendirmede kullanılan iki yöntem arasında, öykü oluşturma öykü tekrara göre daha zor olduğunu bunu da öykü oluşturma herhangi bir şeyden yararlanmadan kendisinin üretmesi gerekmesinden

kaynaklı olduğunu ifade etmektedir. Başka bir çalışmada ise öykü oluşturmaktan ise dilenilen bir öyküyü yeniden anlatmak çocuklar için daha kolay olabileceği savunulmaktadır (Louchheim, 2012). Yapılan çalışmalarda (Hayward, Gillam ve Lien, 2007; Liles, 1993; Schneider ve Dubé, 2005), gelişimsel dil bozukluğu olan ve olmayan çocukların tekrar anlatım bağlamında daha ayrıntılı ve uzun cümleler oluşturulduğu gözlenmiştir.

Tipik gelişim gösteren çocukların diğer gelişim alanlarında olduğu gibi dil becerilerinde de yaşla birlikte gelişim görülmektedir (Akyıldız, 2019). Dil becerileri doğumla birlikte gelişerek artmaya başlar ve 3-4 yaşına gelindiğinde çocukların öykü anlatmaya başladıkları görülür (Stadler ve Ward, 2005). Daha basit düzeyde olan öyküler zaman içerisinde gelişim gösterir ve çocuklar kişisel deneyimlerini karşı tarafa aktarmaya başlar (Merritt ve Liles, 1987). Öykü anlatımı, günlük sohbetten daha kompleks üst düzey dil becerisidir (Petersen ve ark., 2010).

Öykü tekrar ve öykü anlatım çerçevesinde, öykü yapılarının yaşla birlikte artış gösterdiği ve 61-72 ay arası çocukların 48-60 ay arası çocuklara göre öykü anlatım ve öykü tekrar bağlamında daha yüksek puan alarak gelişimsel özellik gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır. Çalışmanın bu sonucu alan yazındaki bazı çalışmalarla paralellik göstermektedir. Literatüre bakıldığında Türkçe kazanımla ilgili yapılan bir araştırmada yaşın artmasıyla birlikte ortalama sözce uzunluğunun da artış gösterdiği gözlemlenmiştir (Acarlar, ve ark., 1998).

Özcan (2005), 3-9 yaş arası çocuklar, 13 yaş grubu ve yetişkinlerden oluşan araştırma sonucunda, 3 ve 4 yaşındaki çocukların öykü oluşturamadığı, 5 yaş grubunun öykü üretebildiği ancak öykü birimlerinde eksiklerinin olduğu, 7 yaşındaki çocukların öykü birimlerini ve öykü birimlerini oluşturan öğeleri üretebildiklerini belirtmektedir. Küntay (2002), 3-9 yaş arası çocuklar ile 22 yaş üstü yetişkinlerle yapılan araştırmasında, yetişkinlerin anlattığı öykülerin erken çocukluk dönemindeki gruba göre dil yapısı bakımından farklılığın olduğu belirtilmiştir. Aradaki bu farkın 7 yaş sonrası ortadan kaybolmaya başladığı ve yetişkinlere yakın öykü anlatımının olduğu ifade edilmiştir. Ekmekçi (1992), erken dönem çocukların dil gelişimini incelediği çalışmasında, gruplama yapması istenen katılımcılardan küçük yaş grubundakilerin daha düşük yüzdeye sahip oldukları yaşın artmasıyla birlikte doğru sıralama yüzdesinin arttığını belirtmektedir (Akyıldız, 2019). 4-6 yaş okul öncesi eğitime devam eden çocuklarla yapılan bir araştırmada çocukların yaşlara göre ifade edici dil becerilerinde değişikliklerin

olduğu ifade edilmektedir. 6 yaş grubundaki çocukların dil becerilerinin 4 yaş grubundakilere kıyasla daha iyi olduğu bulunmuştur (Dereli ve Koçak, 2005).

Öykü anlatım performansları cinsiyete göre incelendiğinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görölmektedir. Alan yazında cinsiyete göre öyküleme becerileri incelendiğinde; Çelikli (2020), 73-83 ay ve 84-95 ay arası normal işitmeye sahip 100 çocuktan oluşan çalışmasında erkek çocuklara göre kız çocuklarının öyküleme becerilerinde daha iyi performans gösterdiği sonucunu bulmuştur. Erdoğan ve ark., (2005), araştırmasında dil gelişiminde cinsiyete göre yaşamın ilk yıllarında birtakım farklılıkların olduğu ancak sonraki yıllarda kız-erkek arasında önemli bir farkın olmadığı belirtmektedir. Maviş, Tunçer ve Gagarina, (2016), çalışmasında da öykü üretim ve anlama bölümünden alınan puanlarda cinsiyet açısından anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir Dil gelişiminde ve öyküleme becerilerinde cinsiyete yönelik araştırma bulguları farklılık göstermektedir. Erdil (2012) araştırmasının sonucunda öykü tekrar anlatımında tek dilli çocukların toplam sözce sayıları ile farklı sözcük sayıları açısından cinsiyete göre farklılıkların olduğu ve tek dilli kızların bu bağlamlarda erkek çocuklara göre daha yüksek puan aldığını bulmuştur. Sarahlı, Er, Deniz (2017), çalışmasında alıcı ve ifade edici dil performansında erkek çocukların kız çocuklara oranla daha başarılı olduğunu ifade etmişlerdir. Alan yazındaki farklı bulgular bu konuya yönelik olarak daha fazla değişkenin ve büyük katılımcı gruplarının olduğu çalışmalara olan gereksinimi ortaya koymaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada 48-60 ay ve 61-72 ay arası çocukların öykü anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamlarında öyküleme becerileri incelenmiştir. Çalışma sonucunda öykü anlatım ve öykü tekrar anlatım bağlamında yaşla birlikte çocukların öykü anlatımları gelişmekte olup öyküleme becerisi, gelişimsel olarak farklılık göstermektedir. 61-72 ay çocukların 48-60 ay çocuklara göre öyküleme becerilerinde daha yüksek puanlar aldığı ortaya çıkmıştır. Öyküler konuşma dilinden çok daha fazlasıdır, yaş ile öykü üretiminde daha kompleks yapılar kullanılmaya başlanılmaktadır (Boudreau, 2007; Roth ve Spekman, 1986). Her iki grup da öykü tekrar anlatma bağlamında daha yüksek performans gösterirken, anlatı performansları cinsiyete göre farklılık göstermemiştir.

Araştırmanın sınırlılığı;

Çalışma, İstanbul ilinde, iki farklı özel anaokuluna devam eden anadili Türkçe olan 48-72 ay arası çocuklar ile 'Kurt Odasını Temizliyor' ve 'Kaplan Uykuya Hazırlanıyor' öyküleme araçları ile sınırlıdır.

Aslında bu da tam bir sınırlılık olmamakla birlikte ;

Bu araştırmanın değişkenleri öykü anlatma ve öykü tekrar anlatma bağlamında alınan dil örnekleriyle ve araştırmacının 48- 72 aylık katılımcıları ile sınırlıdır. Diğer araştırmalarda, dil ve bilişsel becerileri de değerlendiren farklı değerlendirme araçlarının eklenerek farklı yaş ve geniş çalışma grupları ile öyküleme becerilerinin incelenmesi önerilmektedir.

Öykü anlatma becerisi, gelişimsel süreci açık bir şekilde göstermekte olup çocuğun süreç içerisindeki değişimini ve akranları ile karşılaştırma yapabilmek amacıyla da kullanılmaktadır (Schneider ve ark., 2005). Buna bağlı olarak daha geniş kapsamlı örneklem ile yapılacak çalışmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında 4-6 yaş arası normal gelişim gösteren çocukların öyküleme becerileri incelenmiştir. Bunun yanı sıra down sendromu, gelişimsel dil bozukluğu, otizm, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan farklı klinik gruplara sahip çocuklar da dahil edilerek iki grup arasında karşılaştırmalı bir çalışma yapılması önerilmektedir.

Öyküleme becerisinin okul dönemi çocuklarında da okuduğunu anlama performansı için önemli bir ön koşul becerisi olmasıyla birlikte örneklem grubun hem okul çağı hem okul öncesi dönem çocuklarıyla karşılaştırılarak bir çalışma yapılması,

yapılan çalışmaların makro yapı bileşenin yanı sıra mikro yapı bileşeniyle de analiz edilerek daha ayrıntılı değerlendirme yapılmasının alan yazına katkı sağlayacağı dūřünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Altman, C., Armon-Lotem, S., Fichman, S., & Walters, J. (2016). Macrostructure, microstructure, and mental state terms in the narratives of English–Hebrew bilingual preschool children with and without specific language impairment. *Applied Psycholinguistics*, 37(1), 165–193. <https://doi.org/10.1017/S0142716415000466>
- Akmeşe, P. P. (2015). Çocuklarda öykülemenin gelişimi ve dilin değerlendirilmesinde kullanımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 16(03), 293-305.
- Akmeşe, P. P., & Çelikli, C. B. (2021). 6-8 Yaş arası çocukların dil becerilerinin öyküleme yoluyla değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(3), 947-965. <https://doi.org/10.16916/aded.913945>
- Akmeşe, P. P. (2014). *Koklear implantlı ve normal işiten çocukların dil becerilerinin öyküleme yoluyla incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi.
- Akyıldız, T. (2019). *Erken çocukluk dönemindeki çocuklarda öykü anlatımına göre dil gelişimlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Balo, S. S. (2021). *Türkçe konuşan tek dilli tipik gelişim gösteren ve gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların anlatı becerilerinin main-tr aracılığıyla karşılaştırılması: Uzaktan çevrimiçi değerlendirme* (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Bishop, D. V. (2004). *Expression, reception and recall of narrative instrument*. Errini.
- Boudreau, D. M., & Hedberg, N. L. (1999). A comparison of early literacy skills in children with specific language impairment and their typically developing peers. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 8(3), 249-260. <https://doi.org/10.1044/1058-0360.0803.249>
- Boudreau, D. M. (2007). Narrative abilities in children with language impairments. In R. Paul (Ed.), *Language disorders from a developmental perspective* (331-356). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Boudreau, D. (2008). Narrative abilities. Advances in research and implications for clinical practice. *Topics in Language Disorders*, 28(2), 99-114. <https://doi.org/10.1097/01.TLD.0000318932.08807.da>
- Bowles, R. P., Justice, L. M., Khan, K. S., Piasta, S. B., Skibbe, L. E., & Foster, T. D. (2020). Development of the Narrative Assessment Protocol-2: a tool for examining young children's narrative skill. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 51(2), 390–404. https://doi.org/10.1044/2019_LSHSS-19-00038
- Channell, M. M., Loveall, S. J., Conners, F. A., Harvey, D. J., & Abbeduto, L. (2018). Narrative language sampling in typical development: Implications for clinical trials. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 27(1), 123–135. https://doi.org/10.1044/2017_AJSLP-17-0046
- Davies, A. (2006). *Storytelling in the classroom: enhancing traditional oral skills for teachers and pupils*. SAGE Publications.
- Dereli, E. ve Koçak, N. (2005). Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ifade edici dil düzeylerinin bakım tarzı ve anne-baba eğitim düzeyi açısından incelenmesi Konya ili örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 245-253.
- Ebert, K. D., & Scott, C. M. (2014). Relationships between narrative language samples and norm-referenced test scores in language assessments of school-age children. *Language Speech and Hearing Services in Schools*, 45(4), 337-350. https://doi.org/10.1044/2014_lshss-14-0034

- Ege, P. Acarlar, F. ve Güleriyüz, F. (1998). Türkçe kazanımında yaş ve ortalama sözce uzunluğunun ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 13(41), 19-33.
- Ekmekçi, Ö. (1992). The use of Turkish as a second language. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(8), 42-62.
- Erdil, Z. (2012). *Hollanda'da yaşayan iki dilli ve Türkiye'de yaşayan tek dilli Türk çocukların dil özelliklerinin sohbet ve öyküleme dil örneği bağlamlarında karşılaştırılması*. (Doktora Tezi) . Hacettepe Üniversitesi.
- Erdoğan, S., Şimşek-Bekir, H. ve Erdoğan-Aras, A.S. (2005). Alt sosyoekonomik bölgelerde ana sınıfına devam eden 5-6 yaş grubundaki çocukların dil gelişim düzeylerine bazı faktörlerin etkisinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 231-246.
- Fichman, S., Altman, C., Voloskovich, A., Armon-Lotem, S., & Walters, J. (2017). Story grammar elements and causal relations in the narratives of Russian-Hebrew bilingual children with SLI and typical language development. *Journal of Communication Disorders*, 69, 72-93. <https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2017.08.001>
- Gambrell, L. B., & Dromsky, A. (2000). Fostering Reading. *Beginning reading and writing*, 50, 143 - 153.
- Gagarina, N. V., Klop, D., Kunnari, S., Tantele, K., Välimaa, T., Balčiūnienė, I., Bohnacker, U., and Walters, J. (2012). MAIN: Multilingual assessment instrument for narratives. *ZAS papers in linguistics*, 56, 155-155.
- Gagarina, N., & Lindgren, J. (2020). New language versions of MAIN: multilingual assessment instrument for narratives–revised. *ZAS Papers in Linguistics*, 64, 274-274.
- Gillam, R. A., Pearson, N. A., & occurred from Fall, N. Test Review: The Test of Narrative Language (TNL).
- Han, Y. (2018). Strong narrative assessment procedure (SNAP), 2nd Edition. Encyclopedia of Autism Spectrum Disorders. DOI: https://doi.org/10.1007/978-1-4614-6435-8_102255-1.
- Han, Y. (2018). Strong narrative assessment procedure (SNAP).
- Hayward, D. V., Gillam, R. B., & Lien, P. (2007). Retelling a script-based story: do children with and without language impairments focus on script and story elements? *American Journal of Speech Language Pathology*, 16, 235-245. doi:[10.1044/1058-0360\(2007/028\)](https://doi.org/10.1044/1058-0360(2007/028))
- Hayward, D. V., Stewart, G. E., Phillips, L. M., Norris, S. P., & Lovell, M. A. (2008). Test review: The Renfrew Bus Story (RBS).
- Hao, Y., Sheng, L., Zhang, Y., Jiang, F., de Villiers, J., Lee, W., & Liu, X. L. (2018). A narrative evaluation of Mandarin-speaking children with language impairment. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 61(2), 345–360. https://doi.org/10.1044/2017_JSLHR-L-16-0367
- Heilmann, J., Miller, J. F., Nockerts, A., & Dunaway, C. (2010). Properties of the narrative scoring scheme using narrative retells in young school-age children. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 19(2), 154–166. [https://doi.org/10.1044/1058-0360\(2009/08-0024\)](https://doi.org/10.1044/1058-0360(2009/08-0024))
- Hudson, J. A., & Shapiro, L. R. (1991). From knowing to telling: The development of children's scripts, stories, and personal narratives. *Developing narrative structure*, 89–136.
- Hutson - Nechkash, P. (2001). *Narrative toolbox: Blueprints for storybuilding*. Thinking Publications.
- Işıtan, S., & Doğan, Ö. (2011). Normal gelişim gösteren ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu tanımlı çocukların anlatı analizine dayalı dil becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(25), 116-135.

- Kanmaz, S. (2019). *Okul öncesi dönemdeki çocukların öyküleme yoluyla dil becerilerinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi) . Ege Üniversitesi.
- Kara, B. (2022). *Öyküleme Dili Testinin 60-72 Aylık Çocuklar İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Küçük Doğaroğlu, T. (2014). İfade edici dilin değerlendirilmesinde dil örneği analizinin kullanımı [Use of language sample analyze in assessments of expressive language]. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2014) 59-79.
- Küntay, A. C. (2002). Development of the expression of indefiniteness: Presenting new referents in Turkish picture-series stories. *Discourse Processes*, 33(1), 77-101. Doi:10.1207/S15326950DP3301_04
- Liles, B. Z. (1993). Narrative discourse in children with language disorders and children with normal language: A critical review of the literature. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 36(5), 868-882. <https://doi.org/10.1044/jshr.3605.868>
- Louchheim, A. (2012). *A preliminary investigation of a narrative structure awareness task used with early elementary school children*. (Master's Thesis) Florida State University.
- Lorch, E.P., Eastham, D., Milich, R., Lemberger, C.C., Sanchez, R.P., Welsh, R., and Broek, P. (2004). Difficulties in comprehending causal relations among children with ADHD: The role of cognitive engagement. *Journal of Abnormal Psychology*, 113(1), 56-63. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.113.1.56>
- Mages, W. K. (2008). *Language and theory of mind development in the context of a Head Start Theatre-in-Education program*. (PhD dissertation) . Harvard University
- Maviş, İ., & Tunçer, M. (2012). MAIN- Türkçe versiyonu (MAIN-TR), Vol. 56. *ZAS Papers in Linguistics*.
- Maviş, İ., Tunçer, M., & Gagarina, N. (2016). Macrostructure components in narrations of Turkish-German bilingual children. *Applied Psycholinguistics*, 37(1), 69-89. doi:[10.1017/S0142716415000429](https://doi.org/10.1017/S0142716415000429)
- Mayer, M. (1969). *Frog, where are you?* New York: Dial Press.
- MEB (2013). Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programı. https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195712275243-okuloncesi_egitimprogrami.pdf
- Merritt, D. D., & Liles, B. Z. (1987). Story grammar ability in children with and without language disorder: Story generation, story retelling, and story comprehension. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 30(4), 539-552. <https://doi.org/10.1044/jshr.3004.539>
- McCabe, A. (2017). *Children's personal narratives reflect where they come from, reveal who they are and predict where they are going*. In N. Kucirkova, C. E. Snow, V. Grøver, & C. McBride (Eds.), *The Routledge international handbook of early literacy education* (308-324).
- McCabe, P. C., & Marshall, D. J. (2006). Measuring the social competence of preschool children with specific language impairment: Correspondence among informant ratings and behavioral observations. *Topics in Early Childhood Special Education*, 26(4), 234-246. <https://doi.org/10.1177/02711214060260040401>
- Muñoz, M. L., Gillam, R. B., Peña, E. D., and Gully-Faehnle, A. (2003). Measures of language development in fictional narratives of Latino children. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 34, 332-342. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2003\)027](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2003)027)
- Özcan, M. (2005). *The emergence of temporal elements in narrative units produced by children from 3 to 9 plus 13* (Yayınlanmamış doktora tezi). Middle East Technical University, Ankara.

- Öztürk, H. (2016). *Öğrenme güçlüğü olan çocukların öyküleme yoluyla ölçümlenen yazılı ifadeleri ve yazma kaygıları arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Pavelko, S. L., Owens Jr, R. E., Ireland, M., & Hahs-Vaughn, D. L. (2016). Use of language sample analysis by school-based SLPs: Results of a nationwide survey. *Language, speech, and hearing services in schools*, 47(3), 246-258.
- Petersen, D. B. (2011). A systematic review of narrative-based language intervention with children who have language impairment. *Communication Disorders Quarterly*, 32(4), 207–220. <https://doi.org/10.1177/1525740109353937>
- Petersen, D. B., Gillam, S. L., Spencer, T., & Gillam, R. B. (2010). The effects of literate narrative intervention on children with neurologically based language impairments: An early stage study. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 53, 961-981. DOI:[10.1044/1092-4388\(2009/09-0001\)](https://doi.org/10.1044/1092-4388(2009/09-0001))
- Peterson, C. (1990). The who, when and where of early narratives. *Journal of Child Language*, 17(2), 433–455. <https://doi.org/10.1017/S0305000900013854>
- Peterson, C., & McCabe, A. (1983). *Three ways of looking at a child's narrative: A psycholinguistic analysis*. Springer.
- Roth, F. P., & Spekman, N. J. (1986). Narrative discourse: Spontaneously generated stories of learning disabled and normally achieving students. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 51, 8-23. <https://doi.org/10.1044/jshd.5101.08>
- Sarahlı, A. G., Er S., Deniz, Z. K. (2017). Okul Öncesi Dönemdeki Üstün Yetenekli Çocukların Dil Gelişimlerinin Analizi. *Yaşadıkça Eğitim*, 31(1), 1-20.
- Schaughency, E., Suggate, S., & Reese, E. (2017). Links between early oral narrative and decoding skills and later reading in a New Zealand sample. *Australian Journal of Learning Difficulties* 22(2), 109-32. <https://doi.org/10.1080/19404158.2017.1399914>
- Schneider, P., Dubé, R.V., & Hayward, D. (2005). The Edmonton Narrative Norms Instrument. Retrieved from University of Alberta Faculty of Rehabilitation Medicine. Retrieved, from.
- Schneider, P. and Dubé, R.V. (2005). Story presentation effects on children's retell content. *American Journal of Speech-Language Pathology* 14(1), 52–60. [https://doi.org/10.1044/1058-0360\(2005/007\)](https://doi.org/10.1044/1058-0360(2005/007))
- Snow, C. E., Porche, M. V., Tabors, P. O., & Harris, S. R. (2007). *Is literacy enough? Pathways to academic success for adolescents*. Paul H. Brookes Publishing Co.
- Spencer, T. D., & Petersen, D. B. (2018). Bridging oral and written language: An oral narrative language intervention study with writing outcomes. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 49(3), 569-581.
- Spencer, T. D., & Petersen, D. B. (2020). Narrative intervention: Principles to practice. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 51(4), 1081–1096. https://doi.org/10.1044/2020_LSHSS-20-00015
- Stadler, M. A., & Ward, G. C. (2005). Supporting the narrative development of young children. *Early Childhood Education Journal*, 33, 73-80. <https://doi.org/10.1007/s10643-005-0024-4>
- Stein, N. L., & Glenn, C. G. (1979). *An analysis of story comprehension in elementary school children*. In R. O. Freedle (Ed.), *New directions in discourse processing* (53–120). Ablex.
- Strong, C. J., Mayer, M., & Mayer, M. (1998). *The strong narrative assessment procedure (SNAP)*. Thinking Publications.

- Suggate, S., Schaughency, E., McAnally, H., & Reese, E. (2018). From infancy to adolescence: The longitudinal links between vocabulary, early literacy skills, oral narrative, and reading comprehension. *Cognitive Development*, 47, 82–95. <https://doi.org/10.1016/j.cogdev.2018.04.005>
- Seçkin Yılmaz, Ş. (2021). Assessing the language skills of primary school students with and without learning disabilities in the context of narration. *Cypriot Journal of Educational Science*, 16(1), 358-370. <https://doi.org/10.18844/cjes.v16i1.5534>
- Trabasso, T., Van den Broek, P., Suh, S.Y. (1989). Logical necessity and transitivity of causal relations in stories, *Discourse Processes*, 12(1), 1-25. <https://doi.org/10.1080/01638538909544717>
- Trabasso, T., Stein, N. L., & Johnson, L. R. (1981). Children's knowledge of events: A causal analysis of story structure. In *Psychology of learning and motivation*. 15 , 237-282. Academic Press.
- Trabasso, T., & Nickels, M. (1992). The development of goal plans of action in the narration of a picture story. *Discourse processes*, 15(3), 249-275. <https://doi.org/10.1080/01638539209544812>
- Ukrainetz, T. A., Justice, L. M., Kaderavek, J. N., Eisenberg, S. L., Gillam, R. B., and Harm, H. M. (2005). The development of expressive elaboration in fictional narratives. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 48, 1363–1377. [https://doi.org/10.1044/1092-4388\(2005/095\)](https://doi.org/10.1044/1092-4388(2005/095))
- Washington, J. A., & Craig, H. K. (2004). A language screening protocol for use with young African American children in urban settings.